

Exam. Code : 103203
Subject Code : 1104

B.A./B.Sc. 3rd Semester
INDIAN CLASSICAL DANCE

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—50

Note :— Attempt *five* questions in all, selecting *one* question from each section. The **fifth** question can be attempted from any section.

SECTION—A

- I. Explain the characteristics of Kathak Nritya. 10
II. Describe Kathakali Dance with special reference to its historical background, style, costumes and music. 10

SECTION—B

- III. Write the names of SAMYUKTA HASTAS according to Abhinaya Darpan and explain any ten with their uses in Dance. 10
IV. Write the names of Folk Dances of Uttar Pradesh and describe any five Dances. 10

SECTION—C

- V. Write an essay on the topic 'Dancing : A Door to Divine'. 10
VI. Write the following in notation :
(i) One AMAD in EKTAAL 2½
(ii) One CHAKKARDAR PARAH in EKTAAL 2½
(iii) ONE PARAN in SOOLTAAL 2½
(iv) One KAVIT in SOOLTAAL. 2½

SECTION—D

- VII. Write the description and notation of CHOUTAAL in THAH, DUGUN, TIGUN and CHAUGUN LAYAKARIES. 10
- VIII. Write THEKA and NAGMA in EKTAAL and SOOLTAAL. 10

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :- ਕੁੱਲ ਪੰਜ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚੁਣੋ।
ਪੰਜਵਾਂ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਿਸੇ ਵੀ ਭਾਗ ਵਿਚੋਂ ਚੁਣੋ।

ਭਾਗ-ੳ

- I. ਕਥਕ ਨ੍ਰਿਤ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10
- II. ਕਥਕਕਲੀ ਨ੍ਰਿਤ ਦਾ ਵਰਣਨ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਇਸਦੇ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਪਿਛੋਕੜ, ਸ਼ੈਲੀ, ਵੇਸ਼ਭੂਸ਼ਾ ਅਤੇ ਸੰਗੀਤ ਸਹਿਤ ਕਰੋ। 10

ਭਾਗ-ਅ

- III. ਅਭਿਨਯ ਦਰਪਣ ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਯੁਕਤ ਮੁਦਰਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਕੋਈ ਦਸ ਮੁਦਰਾਵਾਂ ਦਾ ਵਰਣਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸਹਿਤ ਕਰੋ। 10
- IV. ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕ ਨ੍ਰਿਤਾਂ ਦਾ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਕੋਈ ਪੰਜ ਨ੍ਰਿਤਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ। 10

ਭਾਗ-ੲ

- V. 'ਨ੍ਰਿਤ - ਇੱਕ ਦੈਵੀ ਦੁਆਰ' ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ ਉਪਰ ਇੱਕ ਲੇਖ ਲਿਖੋ। 10
- VI. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨੂੰ ਲਿਪੀਬੱਧ ਕਰੋ :
- (i) ਇੱਕਤਾਲ ਵਿਚ ਇੱਕ ਆਮਦ 2½
- (ii) ਇੱਕ ਤਾਲ ਵਿਚ ਇੱਕ ਚੱਕਰਦਾਰ ਪਰਨ 2½
- (iii) ਸੁਲਤਾਲ ਵਿਚ ਇੱਕ ਪਰਨ 2½
- (iv) ਸੁਲਤਾਲ ਵਿਚ ਇੱਕ ਕਵਿਤ। 2½

ਭਾਗ-ਸ

- VII. ਚੌਤਾਲ ਦੀ ਪ੍ਰੀਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਠਾਹ, ਦੁਗੁਣ, ਤਿਗੁਨ ਅਤੇ ਚੌਗੁਨ ਲੈਅਕਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਲਿਪੀਬੱਧ ਕਰੋ। 10
- VIII. ਇੱਕਤਾਲ ਅਤੇ ਸੁਲਤਾਲ ਦਾ ਠੇਕਾ ਅਤੇ ਨਗਮਾ ਲਿਖੋ। 10

(Hindi Version)

ਨੋਟ :— ਕੁਲ ਪਾंच प्रश्न करें। प्रत्येक भाग में से एक प्रश्न चुनें।
पांचवा प्रश्न आप किसी भी भाग में से चुनें।

भाग—क

- I. कथक नृत्य की विशेषताओं की व्याख्या करें। 10
- II. कथककली नृत्य का वर्णन विशेष रूप से इसकी ऐतिहासिक पृष्ठभूमि, शैली, वेशभूषा और संगीत सहित लिखें। 10

भाग—ख

- III. अभिनय दर्पण के अनुसार संयुक्त मुद्राओं के नाम लिखें और कोई दस मुद्राओं का वर्णन उनके प्रयोग सहित लिखें। 10
- IV. उत्तर प्रदेश के लोक नृत्यों के नाम लिखें और किन्हीं पांच नृत्यों की व्याख्या करें। 10

भाग—ग

- V. 'नृत्य : दिव्यता का द्वार' इस विषय पर एक निबंध लिखें। 10
- VI. निम्नलिखित को लिपिबद्ध करें :
- (i) एकताल में आमद 2½
- (ii) एकताल में चक्करदार परन 2½
- (iii) सूलताल में परन 2½
- (iv) सूलताल में कवित। 2½

भाग—घ

- VII. चौताल की परिभाषा लिखें और इसे ठाह, दुगुन, तिगुन और चौगुन लयकारियों में लिपिबद्ध करें। 10
- VIII. एकताल और सूलताल का ठेका और नगमा लिखें। 10